

Изази неђељом.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ и АУ-
СТРО-УГАРСКУ (с БОС-
НОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ)
на годину 6 ₣, на по го-
ди 3 ₣, на четврт године 1 ₣
и 50 новчића.

За све остале земље у
ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на
годину 20 франака, на по
године 10 франака, на чет-
врт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Л И С Т З А П О Л И Т И К У И К Њ И Ж Е В Н О С Т .

Претплата шаље се у
плаћеним писмима непо-
средно администрацији „Гл.
Црногораца“ на Цетиње, а
може се и картом уплате
на пошту у Београд.
Донесен шаљу се уредниш-
тву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се од
реда 5 новчића. За веће и
на дуже вријеме мање.

ТЕЛЕГРАМИ „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА.“

Беч, 11 марта. — Листови јављају, да је начелнику министарства спољних послова, Сеђени Марићу, понуђено министарство просвјете у угарском министарству. — Фабињи, гроф Сечени и барон Орзи свакако одступају. Ако се Тиса прими минист. унутрашњих послова, постаће Векерле министар финансије, а професор Ланг државним секретаром за трговину. Нагађа се да ће за министра правде Д. Силађи.

Петроград, 11 марта. — Ушљед повећања енглеске флоте, руска је влада наредила да се за своту од 120 милијуна рубаља појача ратна мриарица руска.

Букурешт, 11 марта. — Престао је савез између владе и старијих конзервативаца. Лаховару и Ману изјавише, да ће по сад они више стојати уз Ласкар-Катарцију, него ли уз Розетију и Карпа. Ушљед тога Катарција је образовао „самосталну конзервативну странку“, којој је оп председник, потпредседник Апостолеано, а тајник Лаховари.

Лондон, 11 марта. — По мишљењу компетентних кругова, пут грофа Херберта Визмарка нема политичког значаја, нити Инглеска ступа у савез трију великих држава.

Цариград, 11 марта. — Савјетник руског посланства Ону, предао је порти поту, којом тражи исплату ратне одштете. Међу руским посланством и турским министарством финансије тога ради било је спора.

Сриједац, 11 марта. — Мјесеца маја почиње грађење жељезнице Јамболи-Бургас. — Стамбулов је отпутовао у Пловдив.

Будимпешта, 12 марта. — У парламенту ће се, ваљда, још данас гласовати о § 25 обрабене основе. — Службене новине доносе три својеручна писма ћесарева: Првијем се рјешава министар правде Фабини и повјерено му је до даље наредбе управљање тога министарства; другијем се барон Орзи рјешава министарства унутрашњих, а послови се тога министарства повјеравају Барому.

Париз, 12 марта. — Јучер је у част Антоану давана гозба, гдје је сједило 48 сенатора и посланика народних. У здравици Антоан преклињање Французе да се не свађају и не цијепају међу собом, по нека сложио бране републику и слободу. Алсација и Лотарингија трије ушљед ваших размирица, а могле би ради ваше братске гложње и пропасти, рекао је Антоан.

Петроград, 12 марта. — Умрло је гроф Петар Шувалов од болести у ушима.

Сриједац, (Рајтерова агенција), 12 марта. — Није истина што су неке новине разгласиле, да се 300 младих бугарских понудило принцу Фердинанду да образују почасну гарду, ради заштите његове особе. Принц није никад т. ебао гарде, по што његов живот није био никад у опасности.

Букурешт, 14 марта. — Приликом прославе дана проглашења краљевине Румуњске, сенат је са акламацијом прихватио приједлог, да се начелник пријестоло Фердинанд Хоенцолерн уврсти у списак сенатора.

Берлин, 14 марта. — Цар је у канцеларову двору учествовао парламентарној гозби.

Будимпешта, 14 марта. — Док

су посланици гласовали трајала је велика узбуђеност. Сви предлози опозиције одбијени. Чланци 24-ти и 25-ти примљени. Гласовано је позивањем по имену, те је било за 253, а против 144. Предлог Гајаријев да се у домован. војсци употребљује мађарски језак, у смислу владине изјаве, примљен је великом већином гласова.

Беч, 14 марта. — Увјерава се да ће српски министар финансије наскоро у Берлин, да се нагађа са тамошњим финансиј. круговима. — Глас да ће се краљ Александар ових дана састати са царем руским, није истинит.

Пловдив, 14 марта. — Стамбулова је дочекао на станици принц Фердинанд и дао гозбу у његову част.

Будимпешта, 14 марта. — Докле се претресао војнички закон, хтјели су неки приредити демонстрације пред клубом независне странке, али је полиција и чета пјешака смела демонстранте и позатварала их многе.

Будимпешта, 14 марта. — Јучер по подне били су радиони у скупштини, у старој стрјељани. Скупштина је мирно свршена, али последице крену гомила пред клуб странке независности. Свјетина се ругала полицији и нападала на њу, ушљед чега морали су се, ови потоњи, оружјем бранити. — Истом на Рингу могли су констаблери разагнати народ, но он се поново скупио на Керенешкој улици, те је морала војска изаћи, али се није мијешала, него је стојала спремна крај народног позорништа и по Октогону. Најпослије жандари оружјем раширају свјетину, затворивши многе.

Трст, 14 марта. — Јучер је откривен споменик у славу 500-годишњице спојења Трета с Аустријом. Импозантни споменик израдио је чувени далматински умјетник Иван Рендић.

Париз, 14 марта. — У неђељу за обједом Булање се опеснијестило, те се проио глас да га је ударила капља. Његови пријатељи пак увјеравају да се већ опоравио.

Биоград, 16 марта. — Митрополит Михајило брзојавно је честитао Ристићу ступање на пријестол Александра I.

Сриједац, 16 марта. — Стамбулов, Муткуров и Топчев винули су се у Сриједац. — Краљ Милан проћи ће ове неђеље кроз Сриједац инкогнито, с тога неће бити службеног дочека.

Петроград, 16 марта. — Симић је отпутовао из Русије.

Букурешт, 16 марта. — Розети је јавно скупштини, да ће наскоро приказати исправу, којом се Вилелм Хоенцолерн одриче напљедства на румуњски пријестол у корист свога млађег брата Фердинанда.

Занзбар, 16 марта. — Прошле суботе Нијемци су из тонова пуцали на Саадани.

Цариград, (Рајтерова аген.), 17 марта. — Агоб наша наредно је отоманској банци, да изда преставнику руске државне банке у Паризу 5,500,000 франака на рачун ратне одштете, коју дугује Турска Русији. Тај ће се новац узети од суме што дугује Хириш.

Биоград, 17 марта. — Краљ Милан креће сјутра пут Цариграда, гдје ће бити сузтанов гост. На гала-обједу у двору били су: турски министар регент, регенти, председник министарског савјета и мин. спољних.

Биоград, 18 марта. — Милан је кренуо у Цариград. До Нина су га пратили: регенти, Грујић и турски посланик. Прије него је бивши краљ отпутовао, стигао је Василевић и донио одговор Александру и регентству од Наталије.

Париз, 18 марта. — У сенату је примљен закон, којим се установљује поступак: како сенат постаје највиши суд, који ће одсад судити кад се слуша зајере против државне сигурности. Пропоси се глас да ће влада, осим ових окривљених посланика, предати томе врховном суду и Булањера.

Жица из Петрограда јавила нам је, да је тамо, у суботу преминуо главни ађутант царев, гроф Петар Шувалов, некадашњи руски министар и други руски пуномоћник на берлинском конгресу. Покојни Шувалов играо је значајну и одличну улогу у државном и јавном животу своје домовине, почимљући од 1866. Те године био је Шувалов, (којему је било тек 38 година) губернатором неточних покрајина, када је 16 априла ђак Каракасов покушао у царском џетњем врту у Петрограду атентат против живота тадашњег цара Александра II., испаливши из револвера хитац, који је свој циљ промашио. Шувалов био је управо дошао, да захвали цару, што га је именовао губернатором поменутих покрајина, а цар, заволивши младе и одређених генерала, именовао га је с тиме и у државном трезору одјељења, који се је имао поглавито старати о сигурности царева живота. Док је цар Александар II живио, био је гроф Шувалов употребљаван за најважније политичке и дипломатске мисије, па је сваку ријешину према царевим намјерама. Године седамдесете био се међу Русијом и Инглешком замислио дипломатички односиј ради централно-азијскога питања, па се гроф Шувалов упутио по посебној мисији у Лондон, гдје му је не само пошло за руком, да изравна размирицу, него је такођер засновао и браћу свену међу царевом најмлађом кћери великом кнегињом Маријом и сином краљеве Викторије војводом од Единбурга. Показавши тако одличне дипломатске способности, он је послаје руско-турскога рата судјеловао код берлинскога конгреса уз кнеза Горчакова, као други руски пуномоћник, а радио је у духу помирљивости, — што му није могло стећи симпатија код оних руских кругова, који нијесу могли примити берлински уговор у замијену за сапестефански.

До берлинскога уговора држало се стајало, да ће гроф Петар Шувалов једном наслиједити Горчакова, по чим је тај уговор био склопљео, устало је против њега јавно мишљење и он није тој навали могао одољети. Преминуо је од кани, у 62 години живота.

„Riforma“. „Opinione“ и „Tribuna“, сви ови листови расправљали су недавно питање, колико би могло ново министарство утјенити на спољну политику Италије. „Riforma“ и „Opinione“ слажу се у том, да се мора Италија чврсто држати тројнога савеза: да мора мирно напредовати путем Манчии-а и Рубилапта, и покорити се жртвама, које изнекује ова политика. — „Opinione“, а с њом знатан дво досадашње већине, препоручују умјерени тон и блажији начин у покупу Италије, која мора избјежавати улогу,

која надмашује њезине силе. „Tribuna“, гласило „историчке левнице“, не жели, да се сада промијени спољна политика, али странка не може прего-рети, да је Италија придружи се Њеначкој и Аустрији, дошла у одношај према Француској, којему су пошљедње дипломатско трвљење и економске сметње.

*

Између заступника Кавалота и генерала Корвета завргла се у талијанском парламенту оштра препирка, која се је имала свршити двобојем. Генерал Корвето писао је прије 12 година из Сицилије у Верону неком пријатељу писмо, у којем се неповољно изражује о тадашњим друштвеним одношајима у Сицилији. Тај пријатељ међутим пожурно се те је објелоданио лист у новинама. Пошљедница бијаше, да је у Сицилији настала узрујаност и да је слиједно двобој за двобојем. Коначно бијаше цуконик Корвето присиљен, да у сисразуму са својим шефом очитује уз поштену ријеч, да није нико од његових чланака писао оног листа. Међутим је једна парница у Пнаћени на ново изнијела то писмо на видјело, те је Кавалоти употребно згоду на ново, да нападне Корвета. Призор у парламенту бијаше бурап. Кавалоти довикну генералу, да лаже. Како се је двобој свршио не знамо још.

ПИСМО Г. ЈОВАНА РИСТИЋА

упућено члановима народно-либералне странке.

Драга браћо!

Данашњи ваш скуп пружа ми угодну прилику, да, на привременом састанку с вама, дам израза осјећањима, које гајим према ономе коду патриота, у чијој сам средини осидио стојећи с вама, вагда чврсто и непоколебљиво у служби пријестолу и отаџбини.

Историјски развој догађаја у нашој младој држави хтио је, да ја, по други пут у свом подужем јавном животу, заузмем положај, који ме из ваших редова изводи на оно поље јавних задатака, који искључују сваку могућност предубјеђења.

По и ако се промјеном положаја ја морам лишити задовољства, да с вама заједно стојим под заставом либералне странке, ништа нас не може раздвојити у вјечним начелима напретка, у племенитим осјећањима љубави према нашој драгој отаџбини, у осјећањима вјерности и оданости према народној династији, којима се народно либерална странка свагда руководила.

На томе путу ми ћемо се као и до сад, вагда сусријетати са оних међусобним поштовањем, које међу нама није никад престајало.

Ја ћу, драга браћо, кроз сав остатак својих дана сачувати благодарну усмону на оно повјерење, којим сте ме ви обасипали кроз читаве десетине година, снажећи ме њиме и храбрећи у тежким данима, кроз које смо заједно пролазили.

А данас, кад у Србији, благодарјећи увиђаности и патриотизму Краља Милана, почиње ново доба уставности и напретка, ми ћемо се сви, без разлике праваца, предати са пожртвовањем својим новим задацима, који од нас ишту међусобну штедњу, хладно осјеђивање свачијих дјела и поштовање свачијих убјеђења. То је најбољи пут да сваки од нас учини своје, те да што прије ухвати коријена овај нови правни поредак, који је заснован 22 дец. прошле и 22 фебр. ове године.

Ја нити имам намјере, ни права, да пресуђујем одлуке нашег скупа; али сам увјерен, да ћете ми допустити да могу пред вама, и заједно с вама громко узвикнути:

Живио млади Краљ Србије Александар! Живјела Србија!

У Биограду, 5 марта 1889.

Јов. Ристић.

Братски нам Хрватски народ изгубио је у ово пошљедње вријеме два своја одлична сина, на име Илију Храниловића унијатског владике и Јанка Јурковића. уважени књижевник. Ево шта „Обзор“ пише о обојици покојника:

Из Крижевца нам је стигла прежалосна вијест, да је ондје у суботу 4 о. м. у 11 сати прије подне након кратког али тешког боловања преминуо грчко-католички бискуп Илија Храниловић не навршивши још ни 39. године живота, а једва превазишавши шесту годишницу свога проглашења бискупом.

Љутом и дубоком болу свладани једва можемо да схватимо цијели дохват овог ненаданог и претешког губитка, који је задесио нашу земљу и хрватски народ. Јер прем још неодмакао годинама, убрајао се је овај високи црквени достојанственик од неколико година међу оне мужеве нашега народа, од којих смо се могли надати, да ће његову имену и његову праву припадност новог сјаја. Мало по мало успињао се је он на видик под окриљем онога мужа, коме је Хрватска дужна највећу захвалност за своје народно-просвјетне стечевине. На око чил и здрав, красна и вита тијела, бистра и пронацава духа, ватрена и племенита срца, гледао је бискуп Храниловић поуздао у будућност, будући је у њему било и вјере у сигурну побједу истине и права. Ту своју вјеру знао је он и другим улити у душу.

Сада су све наде, што смо их снајали с његовом особом, пропале. Непрежале доста, силзали он прерано у тамни гроб, оставља прерано своју тешку кушану бискупију, која редом прерано губи своје свећенике, и домовину, двије Пинобе на једном гробу.

Илија Храниловић родио се 3 октобра 1850 у мјесту Сошница, у нашем убогом Жумбергу, од чедних сељачких родитеља. Бивши живим и даровитим младшћем, даде га покојни крижевачки бискуп Јурај Смицићлас у школе те га прими у своје сјемениште у Загребу, гдје се је ванредно одликовао. Науке доврши у Бечу те буде заређен г. 1873 свећеником; дође мало затим у Шид у Славонију, гдје је управљао и грчко-католичком жупом и бискупским добром. Већ године 1876 буде именован каноником првостолне цркве крижевачке, те је до мало стекао најодличнији ушлв и у кантолу и у ошћинству својом великом удворношћу. Када је г. 1881 умро бискуп Смицићлас, била су у Крижевцима три каноника: Потурчић, Видовић и Храниловић. Потурчић био је престар да прими терет бискупије на своја леђа, а у својој чедности већ је г. 1856 одклонио бискупску част. Радило се дакле између Видовића и Храниловића, премда се с једне стране настојало, да бискупску столицу засједне данашњи бискуп Станиславски, Русић Пелес, тада још каноник, а с друге с свим силама радило за тада већ Шамос-Ујварског бискупа Ивана Шабо а. У тој борби умре након тромјесечног боловања каноник Томо Видовић а остаде од Хрвата само једини млади Храниловић као кандидат. Великој одлучности тадањег предстојника за богоштовље и наставу, Ивана Вончина, има се захвалити, да је напokon на сам Божић г. 1882 Илија Храниловић именован

бискупом крижевачким и тако отклоњена срамота од хрватскога народа, да његови синови нијесу способни ни за црквена достојанства ни з жељезничке стражаре, ако се прије нијесу заодјели зеленом заставом.

Ово именовање у велике је развеселило све оне, који су познавали Илију Храниловића као човјека енергична, значајна и патриотична.

У папинском конзисторију од 15 марта 1883 проглашен је Храниловић бискупом; коцдем априла посвећен је таковим у Лугоу по бискупу Михаилу де Ансиа те 5 маја свечано уведен и инсталиран као 22 бискуп крижевачке бискупије у својој старој цркви у Крижевцима. Том пригодом заступао је владу хрватску предстојник за богоштовље и наставу Иван Вончина, столни капелан и кардинала загребачкога др. Антун Кржан а бискупију крижевачку генерал-викар каноник Васо Потурчић. Сад су сва четворица мртва.

Ко је имао тада згоду да чује, којим и каквим се је ријечима млади 33 годишњи бискуп Илија Храниловић увео у своју столну цркву, ко је чуо његов умни и патриотични говор о задатцима цркве једне и друге вјероисповијести: тај је и од радости уздрктао, увидев, да само овакови црквени пастири могу нашем раздвојеном и растројеном народу допијети благословну маслину мира и напретка.

Тада је код бискупова стола први генерал Храниловић поздравео првога бискупа Храниловића, јунак на сабљи јунака на души и обојица се зајверине, да ће све своје силе посветити добробити краља и домовине!

А на супрот свом сину бискупу, сједио је у сјајном низу гости сједио старац сељак — и од гинућа једва схваћао велику славу свога сина. Како мора тај отац данас плакати!

Од тада до данас прошло је управо пуних 6 година. Бискуп Храниловић имао је пуне руке посла, да уреди своју бискупију, која је много патила с несталице свећеника и са слабе материјалне потпоре и награде исти. Била му је с тога прва брига да исходи у тадање владе најпужнију подпору. Ваља нам признати да га је у том ревно подупирао Иван Вончина. И пошло му је за руком, да за пар година посве преуреди бискупски двор и столну цркву, да у Загребу преустрои сјемениште и подигне прелијепу грчко-католичку цркву св. Тирила и Метода и да за своје свећенство стече оправдане побољнице као и принесе за грађу жупних цркава.

Бискуп Храниловић није се јавно политички истицао, премда му се је то са становите странкамјерало. Али он није ни тајно својих осјећаја и свога увјерења као што више пута јавно у таковим згодама доказао, где су други узмакли. Као честит и одличан Хрват, он је с бискупима Штросмајером и Посидовићем сачињавао у нашој црквеној срачници у тешко политичко вријеме свијетлу тријаду, којој ће захвално потомство за увијек сачувати свету и свијетлу успомену.

Бискуп Храниловић приграо је уз бискупа Штросмајера сваком Славену сзети култ словенских апостола Тирила и Метода, што га је посветио Лав XIII; он је био ревно подупиратељ народних хрватских завода према својим слашим материјалним силама; он је проповиједао слогу и љубав и јединство нашега народа; он

се је као син из пука за тај пук и челичио; он је лањске године уз бискупа Штросмајера о папинском јубилеју у Рим уступао у цркви св. Петра заглупши „Слава“ хрватском Мечени, који се је и њега тицао; он је уз бискупа Штросмајера био овдашњим свједоком лањског жалосног призора у Беловару; он је био у немилисти данашњег либералног састава: што је све довозило, да нам га очини тим дражим, тим вреднијим.

Такав је био тај млади бискуп Храниловић, коме су сва срца закуцала, кад се је он гдје показао. Ко је икада с њиме опћио, свако га је хвалио с велике пријазности и умне пронацавости. Ко га је икада видио у напону тјелесне и душевне снаге, свако би му био прорицао дуг и еретан живот, благослован по бискупију и домовину. А ипак нека црна коб од рана му је подризавала живот као и др. Гаври Смицићлас, Томо Видовић, Тадија Магочић, Михајилу Николићу, вреним свећеником његове бискупије, који су попут њега прерано умрли. Најирво бољујући на жедудцу, рад ниша је морао посјеђивати и Карлове Вари и многе топилице, оболео је пред каквих 8 дана с тешке нахладе и запале потрбушнице. Из Загреба позвани лијечници нијесу га могли спасити.

Бискуп Храниловић био је човјек, те је као такав сигурно имао и својих мапа, али у цијену његових великих крјености и врлина ваља му опростити те мане. Сви честити синови наше хрватске отаџбине имаду разлога да заплачу над гробом бискупа Илије Храниловића и да ускликну: „Слава ти до вијека, честити пастиру! Лака ти црна земља! Прерано си умро, али ћеш живјети до вијека!“

Consumatus in brevi adimplevit tempora multa!

Јанко Јурковић родио се у Пожегу 21 октобра 1827. Науке је учио код атарара у гимназији пожењској, а г. 1842 дође у Загреб да учи филозофију, те ступи капише у сјемениште. Ту је као богослов, опојен народним идејама оног времена, приљубио хрватску књижу и као предсједник збора духовне младежи започео свој књижевни рад. Године 1848, кад плану рат, свуче Јурковић црну хаџу те узе 1849 и 1850 учити права и радити као стални сурадник у Гајеве „Народне Новине“.

Свршив права постане Јурковић 1851 политичким чиновником у Вуковару, а кад је напустила злокобна реакција, посвети се учитељству. До год. 1854 био је суинелтом у загребачкој гимназији, гдје је предавао класичну филологију, а 1854 и 1855 припремао се је на бечком свеучилишту за професуру. Год. 1855 постане професор филологије у Осјеку, 1860 у Загребу. Већ 1862 дође за перовођу к. хрв. дворској канцеларији у Беч, одакле се врати год. 1865 као школски надзорник у домовину. Код основане југословенске академије знаности и уајетности буде он изабран међу првим члановима, а г. 1874 именован је савјетником код кр. зем. владе у Загребу, што је и до смрти остао. Иза смрти Августа Шеное изабран је и подпредсједником „Матице Хрватске“. Столична хрв. језика на свеучилишту, која му је била у своје вријеме понуђена, као и предсједништва у академији послје непотврде дра. Рачкога — није хтио примити. Толико

можемо на нагло забиљежити о његовом вањском животу.

Јанко Јурковић као хрватски књижевник једини је и прави и чисти хумориста, вистинит ведрога лица бев награде, гласнога смијеха без сарказма. Као врстан познавалац језика, као узоран стилиста, он је уживао у нас ауторитет. Јурковић преживио је три фазе хрватске књижевности: запоситу добу илуреку, у којој он сам још није творно судјеловао, добу, кад је сваки писац о свему писао; добу цуесте германизације од 1850 до 1860, кад је била спаала књижа тако рекућ на два слова, — и добу послје год. 1860, кад се је почела књижевна радња дијелити у струке.

Недостaje нам за данас и на овоме мјесту простора ни времена, да споменемо све радње Јурковићеве; то ће бити задатак његовог животописца. Истакнућемо само некоја дјела, која му осигуравају трајну вриједност у нашој књижи. Јурковић је написао силу божју чланка у Даници, Невену. Наше горе листу, Позору и Вијенцу. Његов књижевни рад дијели се у три струке: белетристичку, драматску и естетску. Од приповиједака спомињемо: „Да с' остала што си“, „Павао Чутурић“ (у Невену, класичан тип учитеља, који ће преживити већи дио других радња), „Петакниња виша“, „Ратни мemento старца Ивана“, „Судбина јарац“, „Разорени идеал“, „Мемоари старе грешље“, „Димитрије Патков“, три красне приповијетке за младеж: „Три лице“, „Преља“ и „Даринка и Милко“.

Од драматских радња спомињемо: „Заточеници“, „Што жена може“, „Бумовске неприлике“ капише прерађено под насловом „Бумовање“, „Имењаци“, „Златна биљешница“ и т. д.

У трећу врсту радње спадају расправе увршћене у академички „Рад“: „О народном комусу“, „Об узвишеном“, „О метафори нашега језика“, „Женски значаји у наше народне пресме“ и т. д.

Осим ових радња написао је „О списатељском знању“ (Позор), „Пут од Загреба у Нови Сад“ (Позор), „Киће св. Алојија“, кратак комичан енос „Како се пси и маке повадише“, једини пресмотвор те врсте у нашој књижи. Има од Јурковића и врстних превода из францускога: „Вражја бара“ од Г. Сандове, „Мала кнегиња“ од Фајлста, „Нотаров Нос“ од Абота, и т. д. Матица Хрватска издала је 4 свеске Јурковићевих радња, 2 свеске приповиједака и 2 свеске драматских производа од год. 1878—1881

Јурковић је много радио и на школском пољу, издавши више учевних школских књига, издавши школски закон од год. 1874 и силу божју разних користних наредба.

Да ли је што оставио у књижевној оставштини, не знамо, али се надамо.

С Јанком Јурковићем умрла је једна од најчеститијих хрватских душа, један од највећих поштењака, човјек на дну срца добар и искрен, човјек ведар, као што су му и главне његове радње биле ведре и чисте, пуне ердочног смијешка. Велик дио млађег нараштаја захвалио ће се сјећати Јанка Јурковића као школског надзорника, који је вада имао за своје ђаке соколећих и племенитих ријечи.

Хрватска је изгубила с Јанком Јурковићем лична сина, каквих јој треба у тешке днени кушања. Тешки нас ударици дненице стижу, али се надамо, да ће нас

ИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

Српска слога.

Ево сијну српска слога,
Уздик је Бог!
Посл'је оне тешке муке
И времена злог.

Ево сијну српска слога
У србински дом!
Руку пружа братац брату
У заносу свом.

Ево сијну српска слога
У србински дом!
А неслога панула је...
Убио је гром!

Ево сијну српска слога
Ка' што бјеше пре...
А неслога панула је
И ево нам мре.

Сијну љубав, сијну слога,
Уза српске борце!
Србијанци зову браћом
Опет Црногорце.

Сијну љубав, сијну слога
Уза српске кланце!
Црногорци зову браћом
Опет Србијанце.

Сијну љубав, сијну слога,
На балканска поља!

Наступише златни часи
И времена боља.

Сијну љубав, сијну слога,
Ка' на исток зора;
Загари се са Србијом
Ц'јела Црна Гора.

Радоје Црногорац.

„САМО СЛОГА СРБИНА СПАСАВА!“

Разиђе се она тмина црна...
Српско сунце засја с неба плава,
Весео се усклик свуд' заори:
„Само слога Србина спасава!“

Поново је опет заблистала
Међу браћом: слога, љубав права,
Усхићењем Србин кланче сада:
„Само слога Србина спасава!“

Друге птице у заносном лету
Вију с' изнад србинскијех глава,
Слушајући гдје се громко бри:
„Само слога Србина спасава!“

На обзорију српском помаља се
У свечаном руху, стара слава,
Суслети је Србе, са ускликом:
„Само слога Србина спасава!“

Цетиње, 17. Марта 1889.

Б. Перовић.

„ГДЈЕ ЈЕ МОЈА ФЛОРА?“

Спомен на покојног проф. Панчића.

Било је то 1884 године, кад је покојни др. Панчић путовао у Црну Гору, да испита ондашњу флору, и да, ако узмогне, пријеђе и у неке предјеле Херцеговине и Приморја. Дошао је у Трст, гдје смо се нашли и послје дугог времена видјели. Он је имао намјеру, да путује коном, и то да пође у Сењ, па из Сења преко Велебита у Лику, а из Лике кроз Далмацију, да се додирне Динаре и Пролог планине, па да се низ Цетину (ријека у Далмацији) спусти к мору, а оданде паробродом у Котор и Црну Гору.

У Трсту забавио се неколико дана, гдје је нашао познатика професора Сточића, који је био родом из Лике и који се као и Панчић бавио истраживањем и прикупљањем флоре.

Ја сам био некако за оно вријеме беспослен и Панчић ме позове, да с њим путујем, ако не баш до у Црну Гору, а оно бар до у Лику и Далмацију. Ја се нијесам стручњачки разумијевао у биљке, али сам знао доста многе, јер наш народ скоро свакој биљци знаде назив и особито је вјешт оним биљкама, које се употребљују на разне лијекове.

Панчић је хтјео, да пропутује кроз Лику, јер је он у Лици, и то у Госпићу учио прву школу, а био је родом из Брибира, (у хрватском Приморју.)

Послје малог промишљања, одважим се, да с Панчићем до Книна у Далмацију путујем и да се на Шибеник паробродом у Трст повратим.

Панчић је наваљвао, што му је требало, а особито је купио много танке прсте хартије, у коју ће разне биљке увијати.

Кренули смо на пут, дошли смо у Ријеку и паробродом у Сењ, а оданде се кренемо колима на Вратник и Жуту Локву у Оточац, па и даље. На путу пратила нас је непрестано киша, и није нам било могуће из кола ни главу помолити, а још мање биљке истраживати. Путовали смо до Госпића три дана и киша је непрестано падала.

У Госпићу ријешимо се, да од даљег путовања одустанемо, да у Карлобаг отпутујемо, а отуда с паробродом у Задар, он у Црну Гору, а ја обратно у Трст. Тако је било, и ми отпутујемо у Карлобаг, гдје затечемо пароброд и до Задра заједно отпутујемо. У Задру се растанемо. Он отпутује у Дубровник, а ја у Трст. Панчић пробавао је прилично дуго у Црној Гори и пењао се на Дурмитор. Писао ми је неколико пута и у писмима хвалио се, како су га у Црној Гори лијепо дочекали, како му је Књаз Никола у свачем на руци био и како је лијеп успјех постигао, јер је на Дурмитору нашао неке биљке, које су рјеткоост, али још непознате. Писао ми је, кад ће од прилике у Трст присијетити, и како ће му драго бити, ако ме ондје затече.

Није прошло много времена и Панчић се повратио у Трст, а собом је носио три велика сандука разних биљака. Док је дошао у Трст, замолио ме, да му потражим простран стан, гдје ће моћи своје биљке из сандука повадити и све, било на сунцу, или у пекарској фуруни мало просушити, јер се боји да ће му се многе покварити, које није могао у Црној Гори, као што би требало, уредити.

Нашао сам му простран стан а и једног ђака из гимназије, који ће му помагати, јер је тај ђак знао, како се биљке суше и циједе. Панчић се мучио три дана,

примјери наших отаца осоколити, да не клонемо.

Јанку Јурковићу довикујемо из дна растужене душе: С Богом и полагамо на гроб вијенац неумрле успомене и захвалности. Слава му!

* * *

Чим се је по граду раширила тужна вијест о смрти Јанка Јурковића, одмах је изјавила југославенска академија, којој је покојник као члан припадао, приуздаву, исто је учинила „Матица Хрватска“, пошто је покојник био Матицин подпредседник, а у једно је дала тискари и посебну осмртницу. Надлеже су изјавили црну заставу: владин одјел за богоштвоје и наставу, грчко-католичко сјемениште, виша реалка и други научни заводи. — Тијело покојника превезено је око 11 сати у мртвачницу на централно гробље, од куда ће сутра по подне — нијесмо могли дознати на коју уру — кренути сировод.

ДОПИСИ.

Бар, 14 марта.

У суботу, 11 марта извођили су Њихова Височанства Њаз Никола и Њагиња Милена, Њихове Свјетлости њаз Мирко, њагиње Ксенија и Јабучица и Госпођа Нане с пратњом од тридесет лица, почастили овамошњу новоподигнуту прву индустријалну сапунарску фабрику у Црној Гори, г. војводе М. Врбице, својом високом посјетом.

Њихова Височанства су се дуже времена задржали, у улазној фабрици г. в. Врбице, која се заједно са сапунарском фабриком у једном великом злању налази. Миљина је било гледати, како су Њихова Височанства пажљиво посматрали развијање радње у улазној фабрици, особито се Њ. Височанство Њагиња извођила извјестити о потанкостима радње. Из улазне фабрике Њ. Височанства извођила су поћи у сапунарску фабрику, где су прегледали све потребите сипаве за фабрикацију сапуна, која је била у живој радњи, а тако и сапун, који је сложен лежао у кашетама, сипаван за разашивање по унутрашњости Црне Горе и иноземству. Њихова Височанства извођила су изјавити највише задовољство и похвалити доброту и љепоту овога новог и првога индустријалног производа наше домовине, који се бијељаше и свијетљаше, да га је било права миљина гледати. Јасно се виђело на сјајном лицу Њихових Височанстава велико задовољство, видећи да наша домовина почиње и на индустријалном пољу заузимаги положај, и дај боже, да га брзо уздигне до оне висине, до које се, нештедећи огромних својих жртава славно уздигнула на војничком пољу — и хоће, ако бог да, јер које јунак за једно, тај је и за друго, и ми смо увјерени, да ће овом првом индустријалном подуху сљедовати многа друга, разноврсна, тим пријед, кад им је извјестна благонаклоност и моћна заштита нашега преузвишеног Господара.

Пошто су Њихова Височанства прегледала вишепоменуто фабрику, извођила су поћи шетњом преко моста Студене Ријеке, на преко Фадри моста, подно Цигорина, густом маслинадом изишла су на

Држав, где су развалине Селимбегових сараја; пошто су Њ. Височанства и ово чувено мјестанце прегледали, упутила су се преко Вруће Ријеке и Вељег моста к цркви св. Николе, где су се у својој познатој побожности и помолили Богу, и последи изишли на нови пут, где су чекала кароца. Ту је г. в. Врбица најпозније захвалио Њиховим Височанствима за превелику част, коју су му милоствито благоизволили узакати највишим посјетом и великим интересовањем његових фабрика. Отолен се Њихова Височанства одвезоме на „Тополицу“.

Мило нам је, што овом приликом можемо саопштити, да са свију страна, где је до сад црногорски сапун допро, како из унутрашњости, тако и из иноземства стижу гласови, који у велико хвале извршну доброту и љепоту овог новог производа, што даје сигурну наду, да ће овај наш домаћи производ, брзо истиснути туђинске сапунарне производе из наше домовине и да ће барем за ови наш производ наш новац у земљи остати. Дај Боже, да се и други индустријални производи у Црној Гори покрену, како би се у више грана наша домовина туђинства ослободила и више нашег новца у домовини остајало; за ово треба, да сви српски напреднемо све наше силе.

— X —

Трешњево, 15 марта.

(Ј. Ф. Н.) — † (Анто Даковић војвода Граховски. — Сировод од Цетиња до границе граховске.) — На Цетињу 9 о. м. у 8 сати у вече војвода Анто Ј. Даковић, који је дужег боловања, предаде душу своју Богу, не оставивши након себе мушког порода. Три је сина имао и све их је три земља себи примила; само је један био ожењен и од њега мушко чедо остало, па и оно нестало. Али покојнику може се примјенити она народна: у зау се не поништи! —

Прије — но је умрло — бјеше дошао капетан Аким са неколико Граовљана да виде војводу, те кренуше 10 о. м. тијело покојничко пренијети и сахранити га у родно му мјесто Грахово. У 7 ура изјутра кренуше с Цетиња уз пратњу свештенства, ђака, много господи и грађана вароши Цетиња. Пратња је ишла до сред поља цетињског, до Врбе, па се отоде поврате, а Граовљани с тијелом покојничковим продужише даље новим путем. Г. бригадир Ђ. Петровић с неколико момака његушких и Теклићких еретоше их на Чекање, у Буковину па се даље кренуше, носећи по шестина на раменима мртвачки сандук пок. — али се тако живо ишло, да их се човек једва могао држати, не носећи ништа. Теклићи су помогли носити до границе бјелички, а отоде мало припомогше Баљани, који се враћаху с Ријеке. Кад бијашу според Ржаног Дола, срете их неколико Граовљана. Мало напријед починуто под села Гарба у Цуце, па отоде даље кренуше, те их опет срете неколико Граовљана код села Челине; а у 2³/₄ сата по подне стигоме у Бату, код никеле мало-цуцке, где минлаху заповишти. Но почем је било рано, те се могло присјети у Трешњево, те кренуше даље и у 6 ура носећи подне. Црквено звоно огласи Њихов долаз у Трешњево, где их чекаше командир граховски Никола Ковачевић, под-

депену саопштио и похитао је, да ми прву и другу депену без измјене, онаке какве су, достави.

Ја сам одмах мом пријатељу одговорио, да отиде индентеру Трифићу и упита, па коју је страну и куд Панчићеву флору испратио и кад дозна резултат, да то одмах др. Панчићу у Биоград саопшти. Мој пријатељ отишао је индентеру Трифићу, и питао га је: куда је послао некакву флору, за коју др. Панчић већ по други пут пита и телеграфира? И индентер Трифић није знао шта је то флора, те одговори моме пријатељу, како он о некаквој „флори“, па била она женскиња или нас, ништа не зна, нит је он некакву флору ниједне слао, него да је од мене примио три сандука робе, коју је он прије толико дана железницом на агенцију дунавског паробродског друштва у Сисак послао и препоручио, да се одмах паробродом у Биоград пошаље.

Мој момак питао је Трифића, зна ли он, шта је било у сандуцима и да није у њима била запаклована та вражја флора? Трифић му је одговорио, како у сандуцима није могла бити никаква жива роба; него у колико се сјећа, били су доста велики, али сасвим лаки.

Док су се њих двојица савјетовали и разговарали о „флори“, дошао је у писарницу Трифића неки господин, који је разјаснио, како се оне биљке, што су у сандуцима биле, зову „флора“ и тек кад су то дознали, онда су др. Панчићу јавили, куда су сандуци с флором испратили. Кад сам се ја у Трет повратио, дознао сам о свему, и писао сам Панчићу, а он ми је одговорио, како је флору уредно примио, и много се смијао, како су индентер и мој пријатељ његову флору разумијевали. „Застава“.

командир Ђ. Кривопашић, капетан Саво М. Симовић и још много Трешњеваца. У овај мах одјекну неколико жалосних гласова. Мртвачки сандук би унесен у цркву, где је свештеник читао скоро цијелу ноћ, а 20 војника сву ноћ су сјеђали око цркве. Пратња би разређена по кућама, како се где могаће и простора имаће. У пратњи бијашу г. г. бригадир Ђ. Петровић, М. Петровић, сардар Н. Матановић, капетан А. Даковић и још много других лица; а осим тога бјеше Митре, жена покојног војводе, — од које сам у путу имао прилику чути неколико поучних ријечи; — сестра му Јокна, кћер Мара и снаха Стана.

10. о. м. у 6¹/₂ ура изјутра црквено звоно одјекнуло и даваше знак кретања, те се народ окупи пред цркву и крену са мртвачким сандуком. Напријед иђаху ђаци, за њима учитељ и свештеник за њима мртвачки сандук носашу, а за сандуком остала пратња. На крају поља зауставише се, где учитељ Иванчевић изговори неколико топлих ријечи.

Свештеник, учитељ и ђаци — на молбу пратње — врате се, а пратња отрже даље. Трешњевачки помоћници носећи до границе граховске, а отолен се повратили. О даљем сироводу — као и о животу покојничкову — надам се, да ће који из даље пратње доставити.

Приликом сировода сложио је г. Ђ. Петровић ову лијепу пјесмицу, коју накнадно доносимо:

ВОЈВОДИ АНТУ.

Гдјегод кликну труба бојна
И проли се капља крви;
Јурио си, орле стари,
Да међ прве будеш први.

Кол'ко год је самрт клета
Твом животу пријетила,
Све је више хорда твоја
Душманину крвцу лила.

Кол'ко год је самрт клета
За те раку припремала,
Снажније је нога твоја
Унапријед корачала

Доста си се варка с њоме,
Презрео је триста пута;
Али куцну веће часак,
Да допаднеш њена скута.

Не стиди се, орле српски!
Што те сада предоблига,
Трудан соко клонут мора
И олморит' своја крила.

Зато и ти отпочини,
Претрудан си, стари лаве:
Црна Гора знаће дигнут
За те спомен вјечне славе.

Ђ. Петровић

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ.

Цетиње, 18 марта.

У уторник вече (14 о. м.) око тридесет одјених грађана скупило се у великој локалци, да се гозбом и српском здрављем опросте од честитог господина поца Милана Ђурића и његове друштине. Часно се сјело за готову софру прије 8 ура, а поштено устало послје поноћи. У све то вријеме разлијегала се пјесма по локалци, као што одавно није, непрекидана силним здрављима Србији, попу Милану и његовој друштини. Гости путници бијашу јако дирнути, а особито поп Милан, који неколико пута даде маха свом срцу, дижући чашу: у здравље Његова Височанства нашега Господара, коме је до вијека захвалан што га је очински прихватио у тежким данима, као што прихваћа свакога Србина невољника; у здравље и напредак јуначке браће Црногораца.

Сутрадан зором кренуо је г. Ђурић са друштином пут Котора, одакле је отпутовао лађом на Ријеку, а одатле ће железницом у Биоград.

Сретан пут попу Милану, који је, сораваши међу нама три године, стекао љубав и поштовање свакога с којим је и мало опћио.

Сретан му повратак међу своју и нашу браћу.

Књижевност.

Прилог I за историју српске цркве. — О Пећким Патријарсима. Од Макарија до Арсенија III (1557—1690). Од Иларијона Руварца Архимандрита. Препечатано из „Истине“. У Задру, штамп. Водичке. Цијена 50 новч. (Добива се у уредништву „Српскога Гласа“ у Задру).

Препоручујемо најтоплије не само нашим свештеницима, него и свакоме ко његаје српску књигу и историју овај крајни рад нашега вриједног г. Руварца.

II Свеска „Н. Зете“ разаслати је свима пријављенима претплатницима. Друго издање I свеске већ је готово и разаслаће се новијем претплатницима са III свеском идуће седмице.

Могуће је, да се при експедицији, док се упути, догоди по која неправилност; за то молимо, да нам се одмах обрати, ко II свеску није добио.

Цетиње, 16 марта.

Уредништво „Н. Зете“.

Народни пријатељ издаје средишњи одбор „цијелокунне српске народне слободне странке“. Држава и народно здравље. Свеска II. Написао Паја Мандровић. Цијена је појединој књижици 30 новч. Т Новом Саду, српска штампарија дра Светозара Милетића 1889.

(Важно за југославенске листове.) У Паризу покренуо је г. А. Сеси на српском језику (латиницом) југославенску кореспонденцију под насловом „Слободна агенција“ (Agence libre), те се у уводу исте обраћа на уредништво југославенских листова овијем ријечима, које обилежју побуде покрећања ове кореспонденције као и њезину цијелу и програм: „Политички догађаји у Француској врло су често представљани од заинтересованих њемачких и енглеских извјештачких агенција врло нетачно; то је узрок многих неспоразума који обдржавају у читалачкој публици болешљиву раздражљивост, која је скоро увијек опасна за мир и правилно развиће Европе. Из тога разлога, а да би припомогли уклањању непријатних последица, које одатле проистичу, слободни смо предложити вам кореспонденцију на српско-хрватском језику, која ће доносити безпристрасне извјештеје из најбољих извора. Тиме сматрамо, да ће бити најлакше да се разгоне сумњичања и двоумисли, које су данас тако теретне народима Јевропским. Наша је политичка цијелу сасвим одређена; сви народи жеде мир, основан на узајамном поштовању народних права. Ми ће мо се трудити да припомогнемо остварењу ових аспирација, пружајући народима могућност да се боље упознају. У то име, ми ћемо извјештавати о Француској онако како је у ствари, и молимо Вас да нам шаљете у замјену ваш поштовани лист, са назначењем оних чланака и вијести, за које бисте жељели да буду препечатани у Француској преси, наш преводнички „биро“ ставиће себи у дужност да поступи по вашим препорукама; тим ћемо начином услијети да створимо, између наше и ваше земље везо узајамних симпатија, које могу само да буду од користи по јевропске интересе, по одржавање мира и развиће општег благостања“.

„Нови халичан“. Под овим насловом покренуо је од ове године П. Полонски нов руски илустровани лист у Пшемислу у Галицији. До сада изишавши бројеви одликују се лијепим сликама из славенскога живота као и са славенофилском садржином. Ми ово књижевно подухме наше браће галичких Руса срдечно поздрављамо и жељимо им добра успјеха.

Новен чика Јовин лист, доноси у својем четвртм броју за 1889 овај садржај: 1. Александар I краљ Србије (са сликом.) — 2. Свезанско и Мислина. Дјец припомињао И. С. Тургенев. (Наставак.) — 3. Пред прољеће, пјесма од Алексе Шантића. — 4. Славуј, (са сликом.) — 5. Рук и човек, (по народном причању) послао Никола Кукић. — 6. Шине и Моне, (са шест слика; — али ни једна не ваља.) — 7. Елда (од Андросена). — 8. Добра друг, пјесма, превела с Руског Гез. Чо. — 9. Радознао свијет. — Мала прича. — (Са сликом) с француског Браца Јова. — 10. Ево шта вели, пјесма (са сликом) од Јов. Манојловића. — 11. Нешто о рибама. — 12. Дантања — 13. Ријешене дантања. — 14. Новије књиге и листови.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу: Dr. Jovan Jovanović, Wien, Hernalsker Gürtelstrasse Nr. 9. — „Новен“ чика Јовин лист излази двапут мјесечно на читаву табак. Цијена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 фор., на по године 2 фор., за Србију и Црну Гору и остале крајеве 10 дин. или 5 фор. а. вр. на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. и 50 новч. на по год., и пишу се на Адресу: Штампарија А. Павјевића у Н. Саду.

Изапиао је из штампе:
Гласник српског ученог друштва. Књига 68. Исправе и други чланци. Цијена 2 динара. У Биограду, у штампарији краљевине Србије, на продају у књижарници В. Валожића. — Велика 8 ина, 390 или 24 1/2 лабака.

Садржај: 1. Нови статистични преглед финансијског стања Србије у год. 1880, 81 и 82. Од Владимира Јовановића. — 2. Како су се шириле меће српској држави за владе Стевана Дупана, и области његове царевине. Од Дим. С. Јовановића. — 3. Прилози за синтаксу српског језика. 1 падежима без предлога. Од Пера П. Ђорђевића. — 4. Анализе српских минералних вода. Од С. М. Јовановића. — 5. о тачни топлена и кристалном облику дифенилдијкарбамида. Од истога писца. — 6. О дјејству сијене азотне киселине и бромводоника на неке ароматичке аminer. Од истога. — 7. О изналажењу живе и сублимата у токсиколошком испитивању органских материја. Од дра М. Т. Лека. — 8. Прилог к историји наше средњопколеске књижевности. Од дра Ј. Туромана. — 9. Извод из записника.

„Гласник“ 69, у коме су опет расправе и други чланци, штампана се у велико.

Добили смо овај оглас: Босанско-херцеговачка народна дионицка банка.

Част нам је приопћити Вам, да смо данашњим даном започели наш посао.

Гласом наших правила, која су одобрена од стране високе земаљске владе за Босну и Херцеговину од 24 октобра 1888 бр. 61970, протеже се исти посао на све операције, које спадају у подручје банкарства и хипотекарне вересије.

У смислу наших правила потписује се фирма тако, да два члана равнатељства, или један члан равнатељства и један чиновник, којему је повјерено, да води прокуру, оба заједно приметну власторучно своја имена к ријечима: „Босанско-херцеговачка народна дионачка банка“ које су ријечи жигом прије штампања, или их је макар ко написао.

Управу нашег завода повјерили смо господину Карлу Шпанглу, којему је подијељена заједничка прокура.

Сарајево, 12 марта 1889.

С одличним поштовањем
Босанско-херцеговачка народна дионицка банка.

Председник Петро Т. Петровић;
управни чланови: Васо С. Краљевић,
др. Бертолд Краса, Мехага Чомара,
Саломон И. Салом; прокуриснт Карл Шандл.

Разне биљешке.

(О помена нашим трговцима).
Читамо по аустријским листовима да је турска власт у Скадру затворила некога Фрању Јуришића из Биограда и некога Јосифа Радоју из Скадра, који су правили фалше банке аустријске од 5 флорина. Те је петице лако познати; имају знак: С. d. 22. — 1,105,122. Нека наши трговци припазе, дакле, рукујући са петицама, не носи ли која, горња слова и бројево.

(Чудноват брак) склопљен је недавно у Лодзу у сјеверној Америци. Неки младик, којему је 18 година, од куће врло богат, оженио се је са сиромашном удовом, коју је Бог благословио са дјецом. Младој невести јесте 74 године. Сретни супруг има једанаест пасторака, од којих је најстаријему 53 године, онда 23 унука и 16 праунака — и то све у 18 година.

(Пређашњи кинески цар Хингх-Фу) син сунца, имао је бркове, који на свакој страни бројаху само тридесет и седам длака, па их је знао свако јутро помно и пребројити. Бријач, коме бијаше част, да уређује лице сина сунца, одреза му некога дана с неопрезности једну од тих драгоцјених длака, а када је Хингх-Фу друго јутро на једној страни пребројио само тридесет и шест, удари га то као гром из ведра неба — ни устанак Таипингах, ни пораз његове војске не бијаше га тако поразно. Несретни је бријач одмах погубљен, те је тако једну длаку морао главом платити.

(Матусалим у Ердељу.) Недавно дошао је у Колошвар сељак од 102 год., да код ондашњег сиротинског суда по

жури неку ствар својега штићеника. Ходао је пуна два дана, а изпитан, како живи, одврати, да је вазада оскудно живио, јео мало меса, а хранио се највише раженим хљебом и кукурузним брашном; у крчми није био читавога свога вијека. Један овдашњи фотограф одмах је старна фотограмирао; станици мало пред строј, старац није знао, што с њим бива, те је забринут питао, да ли га неће бољети.

(Такма ружних жена.) Пошто се у Јеврони на више мјеста приређује такма љепотица, Американци се досјетише, да би добро било приредити једанпут и утакмицу ружних жена, па су одлучили да је у Њу-Јорку и приреде. Најружња женска добити ће награду од 5000 долара, а осим тога ће слике сваке женске, које буду код те утакмице судјеловале, изаћи у свим листовима сјеверне Америке.

(Мртви остатци Александра Великога нађени.) Док др. Шлиман тражи код Александрије мртве остатке Александра Великога, долази пенадна вијест, да су ти остатци нађени код Сидона. Год. 1887. би јављено, да је турски археолог Хамди Беј ископајући у Сидону, нашао више добро учуваних саркофага, који су послати бродом у Цариград отпремљени. Вјештаци су, испитавши ствар, установили, да се у те љешине налазе мртви остатци Александра Великога. Само код једног саркофага, који се је од осталих разликовао финијом радњом, није се могло установити, да ли су и у њему мртви остаци којег војековоће Александра Великога или пак њега самога, јер је на саркофагу био урезан грб Александра Великога а скулптуре приказиваху двије згоде из његова живота, на име одсудну битку против Персијанаца и лов Александаров код Сузе. Мртво тијело било је такође замотано у платне, дочим остала не бијаху. По свему овом морало се је држати, да је то мртво тијело самога Александра Великога. Но то мњење побједила је предаја Птоломејева, по којој је Александар био сахрањен у Александрији. Како сада јављају из Сидона, нашао је истраживач Карабела нове доказе, по којима је Птоломеј могао бити обманут, па тврди, да је у нађеном саркофагу мртво тијело Великога македонскога краља. Сада је султан одредио, да се на царском маузолеју догради ново крило, у којем ће се сахранити мртви остаци Великога освајача.

(Чудновата правда.) Редарственици у Сиаму, почине ли злочин, бивају чудноватим начином кажњени. Неки лист приповиједа, да је недавно видео редарственика сапетих руку са плочом на прсима, на којој стојаху следеће ријечи: Зовем се Гуди а сидам под котар десетника Сима. Прошле сам ноћи украо Њег. Величанству краљу сабљу те сам на чину затечен. Данас се за то моје рђаво дјело кајем. Надзорник бјесни против мене те каже, да заслужујем тим тежу казну, што припадам редарству. Молим пролазнике, да ме гледају у лице те ми искрено кажу, имам ли бити бијен. Ја мислим, да нијесам починио тако велики злочин, јер овдје сваки краде.

(Ријетко памћење.) Скоро ће доћи у Варшаву Американец Јозеф Валер Вилмовски, коме је сада 34 године а говори осим јеврејског, грчког и латинског језика још 14 језика, по што је још главније има тако памћење, да по 100 штампаних редака сам једанпут прочита на их од ријечи до ријечи на изузет изговори. Вилмовски ће посетити Берлин, Бреславу, Дражђане, Беч и Вудинешту.

(Под насловом: „Докторке у деветнаестом стољењу“ издала је књигу докторка Каролина Шулице, по нареку Пољкиња, која је у 22-ој години својој недавно положила медицинске испите у Паризу и постала доктором. У тој књизи је гђца др. Шулице све изнијела, што је читала и чула о женским леџицима, њиховом дјеловању и образовању. Има у тој књизи много чега, што је досада њих врло мало знало. Из књиге се те дознаје, да се 1868 године царица Евгенија у Француској заузимала, да се и женскињама дозволи учење медицине. У пошљедњим годинама се и англиска краљица Викторија бринула да се изобразе женски лекари за Индију, гдје женскиње неће да се дају лијечити од мушких лијечника. За женске лијечнице заузимао се у Англиској од научењака: Дарвин и Тинал. У овом стољењу прва је правилно промовисана за лијечника Американка Јелисавета Блаквел, која је 1847 г. отпочела праксу. У Америци има највише женских лијечница. У Сједињеним Државама има их до 2000 међу њима 100 професора; за тим у Русији, гдје су се женски лијечници особито одликовали у руско-турском рату. Посебних великих школа медицинских за женскиње има у Лондону, Њујорку и Филадельфији. У Јеврони се дозвољава сада учење медицине: у Француској, Англиској, Италији, Швајцарској, Шпанији, Шледекој и Норвешкој; а није дозвољено: у Русији, Аустрији и Њемачкој.

(Скривено благо.) У Хамбургу је нашао један пекар испод прага своје собе један лонац пун сребрних новаца. Било је у лонцу до 1000 комада већином из доба Леополда I. а има и биденских и браниборских и других новаца које допиру најдаље до 1682. Држи се да је овај лонац скривен био 1663, ушледе турске најезде.

(Велики говорник.) У једном друшаву говорило се о једном чувеном англиском државнику, и његови пријатељи нарочито су уздизали његову ријечитост. Један противник тога говорника рекао је: „Јест, доиста, он је велики говорник; кад би му требало да каже да је два пут два четири, он би то овако рекао: „Господ! Када би се у коме од нас указала воља или намјера, да помоћу оне рачунске операције, која је у свима круговима нашег народа позната под именом множења, израчунамо производ, који добијамо кад суму двију јединица умножимо саму собом, тада би направи, — и ово тврдим, а да ни с које стране не бих могао наћи на успоравање — тада би, господо, и опет велим умјесном и тачном примјеном оне већ поменути рачунске операције нашли — и за ово сам готов да свакад узмем одговорност на се — да је резултат од два пут два — четири.“

(Чудна понуда.) Уредништво једног теминварског листа добило је неки дан ово писмо: „У вашем листу читам, да у Хамбургу нема целата. Пошто би ја то мјесто хтио искати, то вас најучтивије молим, да ме поближе извјестите, како би ја то мјесто могао добити. Адресирајте на: Александра Балона, трговца у Рекаш. Ако је нужно, ја ћу и лично доћи. С поштовањем Павле Герцковач“.

Јавна захвала.

Свијема пријатељима и знанцима, који из овдашњег грађанства учествоваше при сироводу покојне

АНЂЕ РАДИЧЕВИЋ,

односно наше матере и бабе, која се у 96 години свога живота у вјечност преселила, са овим најтоплију благодарност изјављујемо.

Подгорица, 12 марта 1889.

родбина поколице.

ОБЈАВА.

Кућу моју — постојећу на Цетиње — у линији тамнице износим на продају. Ко исту жели купити, нека се обрати мени нижеподписаном писмено — сваком ћу одговорити у вријеме Никшић, 27 фебруара 1889.

Вуко Ивановић учитељ.

(3—5)

Одговори Уредништва и Администрације.

Господин В. Беринг, англиски отпавник: по-слова при цетињском двору. — Примили смо Вашу претплату на „Глас Црногорца“ за сву годину 1889 г. Хвала.

Господин Стефан Самарџић, православни парох, Милин (преко Риска). — Примили смо преко госп. Рамаданића Вашу претплату на „Глас Црногорца“ за полак године 1889-те. Извините молимо Вас најучтивије, што Вам није одмах било одговорено, јер се десила нека пометња у администрацији. Хвала.

Господин Сава Крагујевић, благијник српске читаонице у Сенти. — Примили смо пре о госп. Рамаданића фпир. 3. као претплату на наш лист за по године. Извините, молимо Вас најучтивије, што — због горе наведеног узрока — нијесмо Вам до сад одговорили. Од сада ћете редовно примати лист по адреси: „Српска Читаоница, Зента (Унгари).“ Хвала.

Господин Игњат Р. Гагало, Мостар. — Такође смо примили Вашу претплату за по године. Прек госп. Пера. Извините, поздрав и хвала.

Господин Милош Антонић, Привор. — (Босна) Такође. Хвала.

Српска Читаоница, Турја (Унгари). — Примили смо подано преко госп. П. Рамаданића ф. 3. као претплату на полак године 1889-те. Хвала.

Г. Арпиљак. — Дописе без потписа не штампамо. О оном ваиста грозном случају, што се десило 9-ог фебр. у вашем племену, као и о нечовјечној немарности оне тринајесторице другова, били смо најјачије писмено и с друге стране, али такве ствари најбоље је предати књаж. Суду.

ОГЛАСИ.

(JAMES MILES & SON)

JAMES MILES & SON,

61, Farringdon road, 61,
London, E. C.

Непосредан увоз умјетничке робе, слика, гласовира, часовника (сахатова) сваке врсте, ковина од сребра, злата и туча, драгога камена, порцулана, судона (керамике), путаца, рукавица, чстака, и т. д. и т. д.

Услуге се нуде поузданим кућама.

23—30

ОПШТА АГЕНЦИЈА

C. M. MÜLLER;

Hatton Chambers, Hatton Garden,
London, E. C.

Прима се представништва знатних и поузданих трг. кућа у свакој врсти трговине. Пошиљања, купована и продаје по наредби.
Знатна стоваришта претворена су у англиску вадругу.

СВЕЗЕ ПРВЕ ВРСТЕ.

23—30

Код потписаног могу се купити италијански лозови првенога крста, а такође и руски лозови банкарског дома Генриха Блока из Петрограда.

Цетиње.

Карло Ђиљен.

ОГЛАС.

ПРВИ ПРОИЗВОД ЦРНОГОРСКЕ ФАБРИКЕ САПУНА
ВОЈВОДЕ МАША ВРБИЋЕ.

Јављам поштованом грађанству, као и свијем трговцима у мјесту и по унутрашњости, да сам отворио велико складиште црногорског сапуна.

Цијена је као и на фабрици, на име: 36 новч. а. вр. килограм на мало, а ко паручи на крупно, давам по 30 форината 100 килограма.

Такође у мом складишту има и УЉА из поменути фабрике по 40 новчића а. в. литар.

МАРКО ДРИТАНОВИЋ

у приземној просторији куће В. И. Пламенца.